

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. Ex transmissa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

2. *Et hoc quidem procedit etiam in casu, quo per iuramentum renunciaffet omni iuri quaesito, & acquirendo, & Superior imperaret, vt oblata praelatura vel beneficium acceptaretur.*

Aut in fauorem Canonicoꝝ, qui eum de nouo eligerent, editum esset iuramentum.

3. *Obligabit autem hoc iuramentum, si editum esset in honorem Dei.*

NOTANDUM Vn. Qui beneficio, quamuis iuratus, renunciauit, potest nihilominus illud petere, & obtinere, si post iuramentum denuo ad id eligatur, vel instituat. Et generalius loquendo: Renuntiatio, ipsūque iuramentum renuntiandi iuri suo interpretandum est secundū rei statum, & causam tunc subsistentem; non item si causa superueniat, arg. veniens, 16. & c. quemadmodum, 25. de iureiur. Quia simili ratione, si pacem cum inimico iuratus iniueris, non obligaris iuramento, postquam noua illum offendendi causa superuenit; v. g. si ille iterum iniuriam intulit, vt Abb. hīc docet n. 10. Ratio est: Quia iuramentum, cum strictæ interpretationis esse oporteat, iuxta l. quidquid, ff. de verbor. obligat. extendi non debet ad futura, quæ plerumque incognita sunt, ideòque non comprehensa censentur sub iurantis intentione, Quia de re vide, quæ fusiùs dixi lib. 4. Th. mor. tr. 3. c. 9. n. 1. & n. 5. in 4. condit. Vel dicere potes, renunciationem, cum sit iuris refutatio, quæ non facilè præsumitur, strictæ interpretationis esse, ideòque non extendendam ad renunciationem iuris ex causa postea superueniente orituri, vt docet Ioseph. Mascardus vol. 3. de probat. concl. 126. n. 13.

2. Sed restat quaestio, si animus fuit per iuramentū renuntiandi omni iuri seu quaesito, seu ex noua causa acquirendo, vtrum nihilominus acceptari possit beneficiū ob nouam electionem, vel institutionem. Resp. In primis omne eiusmodi iuramentum interpretandum est, saluo iure Superioris, qui ex iusta causa, tendente ad ecclesiæ vtilitatem, imperare potest, vt oblata Prælatūra, aut be-

neficiū acceptetur, argum. c. venientes, 19. de iureiur. Deinde, considerandum est, in cuius præcipuè fauorem, aut vtilitatem iuramentum editum sit: An in Canonicoꝝ, quibuscum controuersia intercessit; tum ijs de nouo eligentibus renuntians consensum dare potest, vt rectè hīc docet Innoc. Quia iuramentum in alicuius fauorem, aut vtilitatem editum, intelligi debet, nisi ille expressè, vel tacitè obligationem remiserit, vt dixi lib. 4. Th. mor. tr. 3. c. 9. n. 4. in 3. condit. An verò iuramentum editum fuerit in honorem Dei, quia beneficiatus seculo renuntiare, & Religionem ingredi cogitauit; tum sanè obligatur iuramento, propter statum Religioſæ paupertatis meliorem.

CAPITVLVM III.

Ex transmissa.

PARAPHRASIS.

Rubeus secularis, Canonicus Ecclesiæ S. Nicolai, cum infirmitate premeretur, petijt in Monasterio Saluatoris habitum monasticum, eum cum induisset, ex morbo conualuit. Quamobrem rogauit, ex Ecclesiâ S. Nicolai ea sibi restitui, quæ obtulerat, ijsque obtentis, reuersus est ad Monasterium, votum seu desiderium suum monastici Instituti impleturus. Sed mox mutato animo, antequam professionem ederet, volebat restitui in ecclesiam S. Nicolai, cuius Canonicus fuerat. Ad id respondet Alexander III. Quoniam Ecclesiâ S. Nicolai à Rubeo soluta est, propter tacitam eius renuntiationem, quam fecit petendo, & recipiendo ea, quæ ecclesiæ donarat: ideo Abbatem S. Nicolai & socios eius compelli non posse ad recipiendum Rubeum: quamuis rogari possint, vt eum de nouo in fratrem & canonicum ex gratia recipere dignentur.

SUMMARIUM.

1. *Qui renunciat beneficio, illud repetere*

Admonet.

PARAPHRASIS.

Alexander III. scribit ad Episcopum Tornacensem, vt prohibeat Clericis suæ diocesis, ne Ecclesias ad suam prouisionem spectantes absque assensu suo accipere, detinere, aut dimittere præsumant: Sin verò contra hanc prohibitionem fecerint, canonicas in eos censuras inferat.

SUMMARIUM.

1. Ad Episcopum spectat iure ordinario beneficiatos in ecclesijs instituire, eorumque resignationes acceptare.
2. Beneficiari resignare debent beneficia sua in manibus Ordinarij, alias renouari possunt: quod tamen suas limitationes patitur.
3. Resignationes ecclesiarum parochialium ordinariè non acceptantur, nisi saltem tribus vel quatuor annis ecclesiam possessione sederit; difficilius recipiuntur resignationes Prælatorum habentium ordinariam & generalem iurisdictionem, vt sunt Abbates, Præpositi, alij Regulares, &c.
4. Ordinarius sciens discessum Prælatis, aliteriusve beneficiatis, si non contradicat, neque intra sex menses eum reuocet, censetur renuntiationem habere ratam.
5. Beneficiarius ab ingressu in religionem impediri non potest ab Episcopo, ita vt sufficiat ab eo hoc casu licentiam petere, licet eam non obtineat.
6. Neque ab Episcopo impediri potest, si ad maiorem curam, dignitatem, vel prælaturam eligatur, & nullum obstet canonicum impedimentum.
7. Etsi ius conferendi beneficia pertineat iure speciali, vel consuetudine ad inferiorem Episcopo, non tamen propterea etiam ad eundem pertinet potestas resignationes accipiendi, nisi iurisdictione

non potest, sed amittit omne ius in beneficio.

2. Idem est de eo, qui absolute & in perpetuum depositus est.

3. Mulieres, vt nouitia, ingressa Monasterium, strepetant & recipiant dotem, hoc ipso significant, se mutasse animus & nolle Religionem profiteri.

4. Ferè non est consultum, vt beneficiari religionem ingressuri ante ingressum beneficio renunciant. Renunciatio autem facta post ingressum ante duos menses professioni faciendæ proximos irrita est.

NOTANDVM I. Qui renuntiat beneficio expressè, aut tacitè (quod fit factò aliquo renuntiationem significante) amittit omne ius in beneficio, posteaquam renuntiatio à Superiore accepta fuit: aded, vt si de nouo instituatur, vltimū locum tenere debeat. Idemq; dicendū de deposito absolute, seu in perpetuū. Sed alia ratio est de priuato ad tempus, seu suspensio: is postea restitutus, recuperat iura & locum suum, vt constat ex l. 2. ff. de decurion. lib. 1. vbi id Bartol. docet, & Abb. hic. n. 5.

NOTANDVM II. Si mulieres, quæ alata dote in Monasterium, probatione se subijciant, dotem repetant, & recipiant; eo ipso significant, animum se mutasse, vt Religionem profiteri nolint: Quia censentur repetere tanquam datum ob causam, causā non secutā.

4. Ad extremam monere hinc volui; ferme non esse consultum beneficiatis, vt Religionem ingressuri beneficijs suis antè renuntient. Sin autem post ingressum tempore durantis probationis, ante duos menses professioni edendæ proximos, beneficio suo aliquis renuntiet, irrita est renuntiatio, ob Trident. Constit. sess. 25. c. 16. de Regular. Quamobrem durante tempore probationis, beneficium, si opus sit, per Vicarium administrari debet, congrua illi fructuum portione assignata. Vide quæ dixi lib. 3. Th. moral. tr.

5. c. 7. q. 3.